

PETTÄVÄT KÄDET

Ranne oli paksu, tuplasti sen mitä minun, nyt aikuisiälläkään.

Kaksin käsin yletyin sen ympäri. Siinä oli voimaa, samoin kuin kädessä, sormissa. Kämmenselällä oli mustia karvoja, vähemmän kuin ranteessa, mistä metallinen kellonremmi oli ne syönyt. Sormet eivät olleet erityisen pitkät, paksut kylläkin. Sormien syrjiin olivat työvuodet uurtaneet omat vuosirenkaansa. Koneista irronnut lika ja öljy olivat syöneet tiensä ihoon. Sormenjäljet, jos ne otettaisiin sormien syrjistä, olisi ollut helppo ottaa ja lukea. Käsiä oli turha pesemällä yrittää puhtaiksi. Jollakin pitkällä lomalla ne olisivat voineet pehmetä, muuttua, mutta milloinkas sitä työmies omalle, pitkälle lomalle. Kämmenselässä ja sormien päällä oli paljon pieniä, vaalenneita arpia, työ myötä tulleita. Sormien päät olivat sileät, ihan kuin automaalarilla, joka käsin hioo santapaperilla vain vettä liukasteena. Sileät, mutta kovat.

Ne kädet olivat suomalaisen, työtä tekevän ihmisen kädet.

Tuulen puhaltaessa pohjoisesta tiesin sen heti. Osasin ilmansuunnat ja tuulen suunnankin, melkein voimakkuudenkin pystyi aistimaan. Luin kaiken kuluneesta tapetista pinkopahvilla, tuuli sitä pullisteli.

Meillä oli kahden huoneen asunto. Makuuhuone, pikkuinen keittiö ja isohuone.

Siellä ei oleskeltu, ei sinne oikeastaan ollut kiellettyä mennä, mutta ei sinne arkena ollut oikein mitään asiaakaan, ennen kuin isä kantoi sisään ensimmäisen television, Loeve Optan. Laittoi sen vanhan levysoitinkaapin päälle ja viritteli lapamatoantennin mitenkuten seinään. Lestadiolaisen omistamassa talossa ei antennia sallittu katolle. Televisio laajensi kotiamme neliöillä ja vei mielikuvitukseni maailmalle.

Nyt on syksyä ja tuulenvoima on kovempi. Talon nurkalta katuvalo tuo valoa huoneeseen, jos sitä ei ole kivitetty rikki. Nyt se on ehkä. Emaloitu kuoppa lampun ympärillä on täynnä ruosteisia jälkiä. Siihen on ammuttu ritsoilla ja heitetty kivillä.

Vielä ei ole aika viritellä vilttiä ikkunaan, tarjetaan ilman. Ulkorappauksen jälkeen on lautakerros, sitten purua ja sitten kai taas lautaa. Viimeisenä pinkopahvi ja sen päällä kellertävä tapetti. Kuviot on hävinneet seinästä sängyn takaa. Pohjoistuulella tuuli pullistaa pinkopahvin sisään päin, siitä sen tietää mistä tuulee.

Ikkunan pielestä vetää, vuodenaikojen mukaan pitää valita nukkumasuunta, muutoin on aamulla pää kipeä ja paikat kankeat. Talo on tehty sotien jälkeisenä aikana, pääosin uskonveljien talkoilla ja mahdollisimman halvalla, halvasta materiaalista.

"Herra auttaa uskova, vaikka olis perustuksissa vähemmän sementtiä", olen kuullut isäni joskus tokaisevan. En tiennyt mitä se tarkoittaa. Vanhempana sanonta tunkee mieleeni kun yritän kiinnittää proppua samanlaisella uskonsementillä rakennetun vuokratalon alatallin seinään. Kalkkia ja hiekkaa- enempi vähempi sementtiä.

Nukun isän ja äidin välissä samassa hetkessä. Siskolla on oma sänky. Väistämättä nukkumapaikkani on metallisten putkien päällä. Kylmää hohkaavien putkien päältä hivuttaudun isän selän taakse. Työnnän käteni kainaloon. Isällä on iso selkä. Takaa yletän hädin tuskin rinnan yli. Lämmin käsi sulkee pienen nyrkkini sisäänsä. Sormet hakevat toisiaan. Lämpö siirtyy kädestä käteen. Siinä, selän takana on lämmin, turvallista. Suurin autuudentunne tulee, kun isä kääntyy ja kaappaa syliinsä. Kietoo käsivarret ympäri, saan olla turvassa.

Kamiinan öljypoltin humisee muurin kupeessa. Kynttilän liekki lepattaa ja huoneessa olevat esineet heittävät varjoja seinille. Ulkoa kuuluu tuulen heikko humina. Mökki on sellainen tupa ja sauna. Pikahirrestä, siitä vähän lautaa vahvemmassa, myyntiä varten tehty. Saunassa on löylyhuone jossa pestään. Kiukaan kyljessä on vesipoiileri. Eteisessä ei ole muuta kuin jonkun isän työkaverin veistämiä katajaisia koukkuja vaatteita ja pyyhkeitä varten. Nurkassa kalahaavi. Penkin, sen jolla istutaan kun riisutaan ennen saunaan menoa, alle jäävä tila on yhteinen romu- ja puuvarasto. Puita sinne ei kukaan kannan, jotakin sinne tulee hätäpäissään laitettua säilöön ja sinne ne unohtuvat.

Saunan lämpö huokuu muurista tupaan. Ei itse pirtissäkään suuria ole; keittosyvennys jossa kaasuhella. Pieni komuutti. Hylly astioille. Pöytä ja penkit ikkunan edessä. Sivustavedettävä sänky yhdellä seinällä. Työvaatteet kuivumassa naulakossa kamiinan vieressä, kuivemmat ovensuussa.

Ollaan syöty, sitä tavallista einettä; leipää, siansiivua. On käyty saunassa. On kalastettu päivä merellä. Aamulla odottaa uusi kierros verkoilla. Suuria ei ole lupa odottaa, vaan ollaanpa yhdessä. Siika nousee kun kaupunkilaisen näpit jäätyy.

Kumpikaan ei nuku. Olo on hyvä, mutta uni ei tule.

Pieni vene vain keikkuu aalloilla, airo pyörittää vettä edellään, verkon selkä painuu vihertävään veteen.

Makaan selälläni seinä vieressä, isä toisella puolen. En pidä sitä minään, kämpillä nukutaan aina äijät vierekkäin, samalla ritsillä, on lämpimämpi.

Isäkään ei nuku, köhii kurkkuaan selväksi kuin sanoakseen jotakin. Ei kuitenkaan virka mitään. Aika mataba, väsymyskään ei tuo unen rauhaa.

Yhtäkkiä, arvaamatta tunnen käden raskaan painon penikseni päällä. Värähdän, hätäänny. Sormet työntyvät syvemmälle haaroihini ja puristuvat kivesteni ympärille. Ne viipyvät siinä ikuisuuden. Pelkään. "Ei näin tehdä!" huudan ajatuksissani. Mykkänä kauhusta. Olen liikumatta, uskaltamatta edes hengittää. Makaan kuin karhun kynsiin jäänyt. Hievahtamatta. Välttääkseni raatelun tekeydyn mielessäni kuolleeksi. Onnistun. Karhu jättää uhrinsa.

Olen velttoja peloissani. Mitä seuraavaksi. Mieli tekee rynnätä ovesta ulos, pois pimeään yöhön. Jähmetyn seinän viereen ja jään odottamaan.

Aika pysähtyy, ei kuulu tuulta, ei kamiinan huminaa. Sydän hakkaa rinnassa. Pelkoni varmaan näkyy läpi. Vasta iitkän ajan kuluttua havahdun todellisuuteen.

"Juhani, tiedätkö ettei meidän, isän ja pojan välit ole niin kuin pitää, kysyy isäni ääni selvästi värähtäen.

"En tiedä", vastaan.

Aamulla tuuli on tuonut sateen. Painumme puhumattomina syksyiselle merelle. Sade kastelee kaiken hiljaksi. Minä soudan, kuten aina. Isä lappaa verkkoja veneen pohjalle. Kalastus on ohi. Kun verkot on selvitty ja jätetty saunan eteiseen kuivumaan, lähdemme pois. Kotiin.

Pergamentin ohut iho peittää käsivarsia. Käsivarret ovat ohuet ja luiset. Autokolarin muistona leikkausten pitkät arvet kertovat kenelle ne kuuluvat. Ranne on hento, sormet pehmeät, kylmät.

Olen hetkeä aiemmin rullannut ruumissukan tottuneesti jalkaan, ensin varpaat, jalkaterä, yli kinnerluun.

Hautaustoimiston mies oli tokaissut, että minähän olen kuin vanha tekijä.

Halusi rohkaista; että uskaltaa koskea kuolleeseen, isäänsä, omaan itseensä.

Kädet lepäävät rinnalla luisovina, kovina ja kylminä. Käteni viipyy isäni kädellä. Hetken katson isäni kasvoja ennen kuin laitamme arkun kannen ristiruuveilla kiinni.

Voi, jos koskettaisit vielä kerran, saattaisit matkaan.

Nimimerkki Ackemann.